

W drugiej połowie 1999 roku wśród użytkowników Internetu znacznie wzrosła popularność specjalistycznych serwisów zwanych wortalami lub wortalami (od ang. *vertical industry portal*). W przeciwieństwie do wszechstronnych i ogólnodostępnych portali internetowych, zwanych czasem horyzontalnymi, takich jak Yahoo! (<http://www.yahoo.com/>), Lycos (<http://www.lycos.com/>), OptimusNet (<http://www.onet.pl/>) czy Wirtualna Polska (<http://www.wp.pl/>), wortal stały się profilowanymi centrami usługowymi przeznaczonymi dla specjalistów określonych dziedzin. I tak, w ślad za informatycznymi, ekonomicznymi czy dziennikarskimi, pojawiły się geoinformacyjne bramy do Internetu dedykowane geografom, geodetom, geologom, kartografom i wszystkim tym, którzy zawodowo lub tylko sporadycznie zajmują się badaniem Ziemi.

Wbrew powszechnemu mniemaniu portal nie jest jedynie miejscem startowym dla internetowych podróżników, choć faktycznie jego najistotniejszym elementem jest uporządkowany katalog adresów internetowych (stron WWW, serwerów FTP czy archiwów grup dyskusyjnych), często uzupełniony mechanizmami wyszukiwającymi zarówno wewnątrz bazy danych portalu, jak i w światowych zasobach sieciowych. Współczesne portale wyrosły właśnie z sieciowych wyszukiwarek i licznych serwisów katalogowych. Przykładami takich stron w zakresie systemów informacji geograficznej są: GIS Linx's (<http://www.gislinx.com>), LGL Links to GIS (<http://www.lgl.com/~lgl/gislinks.htm>), CAST GIS links (<http://www.cast.uark.edu/local/links/gis/>), GIS

GeoInternet – przegląd str

Portale geoinfor

PAWEŁ KOWALSKI

Resources on WWW (<http://geog.gmu.edu/Resources/res.html>) czy kartograficzna Oddens' Bookmarks (<http://oddens.geog.uu.nl/index.html>). Jednak siła portali tkwi w ich ofercie szkoleniowo-edukacyjnej uzupełniającej strony czysto informacyjne oraz wsegmencie handlowo-usługowym, będącym praktyczną realizacją idei e-commerce.

Przykładem sprawnie funkcjonującego portalu geoinformacyjnego jest GeoCommunity (<http://www.geocomm.com/>), którego nazwa wskazuje, iż ambicją twórców było skupienie społeczności dostawców i użytkowników informacji przestrzennej. Zakres działalności obejmuje systemy informacji geograficznej, CAD, kartografię i technologie lokalizacyjne. Obok serwisu bieżących wiadomości i kalendarium wydarzeń można tu znaleźć wiele artykułów i materiałów szkoleniowych oraz recenzji publikacji książkowych i oprogramowania. Poszczególne działy poświęcone są: udostępnianiu darmowych danych (The GIS Data Depot) i dystrybucji oprogramowania (Software and Free Downloads), sprzedaży danych, książek i programów (Market Place) i wymianie informacji o zatrudnieniu (Career Center). Wszystkie działy otwarte są dla użytkowników chcących opublikować swoje prace, zamieścić reklamę czy chociażby anons o wykształceniu dla

potencjalnych pracodawców. Z uwagi na ogrom informacji publikowanych na stronach portalu wydzielono kilka kanałów specjalistycznych dla użytkowników konkretnych narzędzi: ArcView, CAD, GPS Mobile/Wireless, Web Mapping, Inter-

graph. Biuletyn „SpatialNews” zawierający najświeższe wiadomości portalu można zaprenumerować i otrzymywać pocztą elektroniczną. Inny rodzaj dystrybucji proponują autorzy portalu GIScafe (<http://www.giscafe.com/>). Obok typowych działów (informacje branżowe, dokumentacja techniczna, kalendarz wydarzeń, grupy dyskusyjne, recenzje książek, kursy i szkolenia, kadry, odnośniki) prowadzą niezależny interaktywny miesięcznik dla specjalistów z zakresu GIS pt. „GIS Vision”.

Z względu na lokalny charakter wielu zagadnień poruszanych w serwisach szczególne znaczenie mają portale, które przynajmniej geograficznie, jeśli nie kulturowo, są bliskie użytkownikowi. Reklamujący się jako największy na kontynencie

The Asian GIS Portal (<http://www.gisdevelopment.net/>) jest bogatym źródłem informacji z zakresu systemów informacji geograficznej i teleredekcji. Szczegółowo skatalogowano tu wiadomości z poszczególnych dziedzin (od archeologii i biologii aż po urządzenia rolne i zarządzanie zasobami wodnymi) oraz technik pomiarowych, prezentacyjnych i wydawniczych. Tak jak w przypadku GeoCommunity portal ten jest znakomi-

on WWW

macyjne

tym forum wymiany informacji o prowadzonych i projektowanych badaniach oraz osiągnięciach naukowych i technologicznych; łączy więc pracownika z pracodawcą, końcowego użytkownika z dostawcą, słuchacza z wykładowcą. W przeciwieństwie jednak do grup dyskusyjnych, nawet tych moderowanych, każdy portal jest miejscem administrowanym, prowadzonym zwykle przez specjalistów, dzięki czemu bezpiecznym i wiarygodnym. Posiada nadto pewien status branżowy, prawny i ekonomiczny; jest wreszcie niezależny i ogólnodostępny (portale korporacyjne, umieszczone w sieci intranet danego przedsiębiorstwa wymagają specjalnych praw dostępu).

Ze względu na panującą tendencję profilowania portali można znaleźć także i takie, które są przeznaczone dla wąskiego grona specjalistów. Przykładem może być Directions Magazine (<http://news.directionsmag.com/>), który jest ukierunkowany na zagadnienia demograficzne. Podobnie jak dwa powyższe publikuje informacje, udostępnia dane i narzędzia do analiz i prezentacji. Warto zapoznać się z zasobami tego portalu chociażby ze względu na duże ilości zgromadzonych danych, map i aplikacji przysyłanych przez użytkowników z całego świata. Są one zwykle rozpowszechniane bezpłatnie za zgodą autorów. Do grupy portali specjalistycznych można także zaliczyć strony firmowe producentów oprogramowania, które przyciągają użytkowników atrakcyjnymi usługami: zasobami danych cyfrowych, pomocą on-line, darmowymi uaktualnieniami, listami dyskusyjnymi itp. Jedyń ich wadą jest pewna subiektywność technologiczna czy mówiąc wprost – „segregacja software’owa”.

Portale geoinformacyjne w Polsce – zrodziwszy się zwykle w środowiskach specjalistów: geodetów lub geografów – dopiero raczkują. Najciekawiej wygląda oferta GIS Network Solutions S.C. (<http://www.gis-net.pl/>), której strony opatrzone

tytułem: „Centrum wymiany informacji o producentach i produktach GIS/SIP”. Zaprezentowane na stronach informacje wskazują, że może to być jedyny prawdziwego zdarzenia portal geoinformacyjny w Polsce. Autorzy przewidzieli utworzenie bazy metainformacji o danych cyfrowych, oprogramowaniu i producentach, a także uruchomienie wyszukiwarki, serwisu informacyjnego, a nawet listy dyskusyjnej. Byłoby to niebytu podobnych przedsięwzięć założył jednak od użytkowników. Zaangażowanie instytucji, producentów, profesjonalistów i pasjonatów zdecyduje o sukcesie portalu, który – jak wskazuje doświadczenie amerykańskie – ma być bardziej wirtualną społecznością niż bazą danych. Poza tym w polskiej sieci mamy do czynienia częściej z formą furtek niż bram geoin-

formacyjnych. Polski Internetowy Informator Geodezyjny (<http://www.geodezja.pl/>) zawiera ogłoszenia i listy adresów przedsiębiorstw i instytucji geodezyjnych, natomiast serwer GEO.PL (<http://www.geo.pl/>) udostępnia również serwis bieżących wiadomości; oba oferują darmowe konta pocztowe i WWW. Uzupełnieniem bogiej listy serwisów geoinformacyjnych mogą być strony instytutów akademickich i strony hobbystyczne, będące często źródłem aktualnych i wyczerpujących informacji.

Wszystkie cytowane wyżej adresy są tylko propozycją; podobnych jest w Internecie bez liku, wystarczy tylko umiejętnie i cierpliwie szukać.

Autor jest pracownikiem Instytutu Fotogrametrii i Kartografii Politechniki Warszawskiej